

Hemelse Preludes, Etudes en Sonaten van Scriabin door Vadym Kholodenko en Matthieu Idmtal op de labels harmonia mundi en Pavane.

Geplaatst op [september 12, 2018](#)

Alexander Scriabin componeerde uitsluitend solo pianomuziek en orkestwerken. Zijn eerste pianostukken leken stilistisch op muziek van Chopin en bevatten muziek in het genre van Chopin, études, préludes, nocturnes en mazurka's. Scriabins stijl ontwikkelde zich weliswaar progressief in de loop van zijn leven. Die evolutie was weliswaar snel en kort in vergelijking met veel andere componisten. Na zijn eerste composities kregen de composities uit de midden- en late periode een zeer ongewone harmonie en textuur.

Scriabin componeerde technisch uitdagende pianomuziek met spannend snelle loopjes in parallelle nonen en kwinten en verschillende ritmen met gekruiste handen. Alleen pianisten met veel ervaring en technisch meesterschap kunnen dit repertoire aan. De etuden van de Russische componist Alexander Scriabin (1872-1915) overspanden zijn hele loopbaan en stilistische ontwikkeling. Scriabin componeerde in 1889 op jonge leeftijd mazurka's voor piano. Door deze eerste, Chopin-achtige composities kreeg hij de bijnaam 'De Russische Chopin'. Terwijl veel van zijn vroegere etuden kenmerkend waren voor het Romantisch tijdperk, begon Scriabin rond 1903 onder invloed van de Belgische tak van de Theosofische Sociëteit (Scriabin woonde van 1909 tot 1910 in Brussel), zijn eigen unieke tonaliteit te ontwikkelen in zijn etuden op.42 met merkwaardig gebruik van de dissonante tritonus. Die zou hij later ontwikkelen tot het Mystiek akkoord, gebaseerd op reine en verhoogde kwarten.

De Oekraïense Vadym Kholodenko (°1986) viert Alexander Scriabins fantasierijke, fantastische, muzikale wereld, o.a. met een gevarieerde selectie van "poèmes" die de evolutie van de componist aantonen, via Chopin en Liszt, naar een zelf geprezen visionair van licht. Scriabin bedacht zijn twee reeksen Preludes, Opp. 13 en 16 (1895), als verlengstukken van zijn op. 11,

bedoeld als aanvulling van zijn waardering voor de *préludes* op. 28 van Chopin. Scriabin verving in zijn op. 16, virtuositeit en bravoure door pianistische lyriek. Op de cd van Kholodenko staan Scriabins 6 Preludes, Op. 13, 5 Preludes, Op. 16, de Sonate No. 4, Op. 30, de Sonata No. 5, Op. 53, Poeme tragique, Op. 34 en Poeme satanique, Op. 36, Eight Etudes, Op. 42 en "Vers la flamme",

Op. 72.

De vier bundels etuden markeerden de ontwikkeling van de muzikale stijl van Scriabin. De 12 etuden op. 8 uit 1894 waren nog sterk beïnvloed door Chopin, de 8 etuden op. 42 uit 1903 toonden tekenen van zijn nieuwe, symbolistische en volledig individuele harmonische experimenten, terwijl de 3 etuden op. 65 uit 1912, de verklanking waren van zijn ideeën over de mystieke kracht van muziek en de krachten licht en duisternis.

Vadym Kholodenko, die werken koos uit de drie periodes van Alexander Scriabin, presenteert met twee van de middelste pianosonaten, een reeks etudes, preludes en drie "poèmes", een samenhangend en kleurrijk representatief programma. De muziek van Scriabin evolueerde gestaag van zijn jeugdige Chopin-fase, een overgangperiode en een impressionistische periode, vergelijkbaar met de harmonieën en effecten van Debussy, tot een hoogst persoonlijke, bijna atonale en atmosferische stijl.

De tien Pianosonaten van Scriabin vormen een essentieel onderdeel van zijn piano oeuvre. De ontwikkeling van zijn stijl kan nl. op de voet worden gevolgd in deze tien sonaten. De eerste sonaten werden gecomponeerd op een vrij conventionele, romantische manier onder invloed van Chopin en soms Liszt, de laatste sonaten werden gecomponeerd zonder aanduiding van toonaard met atonale passages. Tussen 1903 en 1908 verving Scriabin tonale eenheid door harmonische eenheid. De immense technische eisen van de sonaten zijn bekend.

De compacte Sonate nr.4 op.30 uit 1903, is een ontwrichte combinatie van nostalgisch verlangen, zilveren magie en salon elegantie. Kholodenko communiceert het impressionistisch gevoel met solide maar verfijnde robuustheid. In Scriabins geniale Sonate nr. 5 uit 1907 werd de sonatevorm uitgebreid en creëerde Scriabin formele spanning door harmonisch contrast tussen de cumulatieve momenten van de muziek. Het ontsnappen aan formele beperkingen bereikte hij door texturale en harmonische middelen, een flexibele samenwerking tussen vorm en inhoud.

De combinatie van Kholodenko's technische vaardigheden en expressieve kracht maakt zijn uitvoering zowel vluchtig als krachtig, en de klank die hij produceert varieert van delicaat tot extatisch explosief. In het mystiek "Vers la flamme" verleidt hij met hypnotische herhalingen, weelderige chromatiek en glinsterende structuren. Warm aanbevolen

Matthieu Idmtal (°1988) begon op 7-jarige leeftijd met piano en volgde zijn eerste lessen bij Frima Nakimovitch. Na enkele jaren vervolgde de jonge pianist zijn lessen bij Maria Andreeva, via enkele generaties, een oud-leerlinge van Alexander Scriabin. Momenteel studeert hij aan het Gentse Conservatorium bij de docent Vitaly Samoshko. Van 2014 tot 2015 maakte Matthieu deel uit van de Young Master Pianists, selectief gekozen pianisten onder de muzikale en artistieke leiding staan van Geoffrey Madge. Met veel succes nam hij deel aan diverse internationale

wedstrijden, en werd zowel solo als in kamermuziekformaties, prijswinnaar in wel meer dan 15 verschillende wedstrijden.

Scriabin was een excentriekeling met visionaire gedachten die muziek wilde combineren met licht, kleuren en geuren tot een magische kleurenpracht. Matthieu Idmtal speelt dit alles wondermooi op piano. Door zijn grote technische vaardigheden en interpretatief raffinement, verbindt hij op sublieme wijze, klankschoonheid met expressie. Zijn spel bevat een gevarieerd en kleurrijk toucher, soepele fraseringen, een natuurlijk rubato, een fijn uitgewerkte dynamiek en een aanstekelijke verbeelding. Idmtal is een dichter aan de piano. Niet te missen!